Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2020. gada 25. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Konkurence – LESD 102. pants – Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana – Jēdziens "netaisnīga cena" – Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība – Faktiskā monopola situācija – Dominējošais stāvoklis – Ļaunprātīga izmantošana – Muzikālo darbu izpilde mūzikas festivālu laikā – Skala, kas balstīta uz bruto ieņēmumiem no ieejas biļešu pārdošanas – Saprātīga saikne ar kolektīvās pārvaldības sabiedrības pakalpojumu – Faktiski izpildītās kolektīvās pārvaldības sabiedrības mūzikas repertuāra daļas noteikšana

Lietā C-372/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpenes Uzņēmējdarbības lietu tiesa, Beļģija) iesniedza ar 2019. gada 28. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 10. maijā, tiesvedībā

***Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA* (*SABAM*)**

pret

Weareone.World BVBA,

Wecandance NV,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda piektās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), K. Likurgs [*C. Lycourgos*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 27. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Belgische Vereniging van Auteurs Componisten en Uitgevers CVBA* (*SABAM*) vārdā – *B. Michaux*, *O. Sasserath*, *G. Ryelandt*, *E. Deturck* un *J. Vrebos*, *advocaten*,

– *Weareone.World BVBA* vārdā – *C. Curtis*, *E. Monard* un *K. Geelen*, *advocaten*,

– *Wecandance NV* vārdā – *P. Walravens*, *T. De Meese* un *C. Lebon*, *advocaten*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

– Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux* un *S. Baeyens*, kā arī *L. Van den Broeck* un *C. Pochet*, pārstāvji, kuriem palīdz *P. Goffinet* un *S. Depreeuw*, *advocaten*,

– Francijas valdības vārdā – *P. Dodeller*, kā arī *A.-L. Desjonquères* un *A. Daniel*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda*, *F. van Schaik* un *C. Zois*, pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 16. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 102. pantu, attiecīgā gadījumā lasot to kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū (OV 2014, L 84, 72. lpp.) 16. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar divām tiesvedībām starp *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA* (*SABAM*), no vienas puses, un *Weareone.World BVBA* un *Wecandance NV*, no otras puses, par maksu, ko *SABAM* pieprasa no šīm pēdējām minētajām sabiedrībām, pamatojoties uz autortiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2014/26 8. apsvērumā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir paredzēt koordinēšanu valstu noteikumiem par mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju īstenotā autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pieejamību, par to pārvaldības kārtību un par to uzraudzības sistēmu [..].”

4 Šīs direktīvas 16. pantā “Licencēšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas un izmantotāji labticīgi ved sarunas par tiesību licencēšanu. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas un izmantotāji viens otram sniedz visu nepieciešamo informāciju.

2. Licencēšanas noteikumi balstās uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem. [..]

Tiesību subjekti saņem atbilstīgu atlīdzību par viņu tiesību izmantošanu. Tarifi par ekskluzīvām tiesībām un tiesībām uz atlīdzību ir samērīgi *inter alia* ar tiesību izmantošanas ekonomisko vērtību tirgū, ņemot vērā darba un blakustiesību objektu izmantošanas veidu un jomu, kā arī saistībā ar mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas sniegto pakalpojumu ekonomisko vērtību. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas informē attiecīgo izmantotāju par minēto tarifu noteikšanai izmantotajiem kritērijiem.

[..]”

Beļģijas tiesības

5 Direktīva 2014/26 Beļģijas tiesībās tika transponēta ar *Wet van 8 juni 2017 tot omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt* (2017. gada 8. jūnija Likums, ar kuru Beļģijas tiesībās tiek transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū) (*Belgisch Staatsblad*, 2017. gada 27. jūnijs, 68276. lpp.).

6 Ar šī likuma 63. pantu Komerclikuma XI.262. pants tika grozīts šādi:

"§ 1. Licencēšanas noteikumi balstās uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem. [..]

Tiesību subjekti saņem atbilstīgu atlīdzību par viņu tiesību izmantošanu. Tarifi par ekskluzīvām tiesībām un tiesībām uz atlīdzību ir samērīgi *inter alia* ar tiesību izmantošanas ekonomisko vērtību tirgū, ņemot vērā darba un izpildījuma izmantošanas veidu un apmēru, kā arī saistībā ar mantisko tiesību pārvaldījuma organizācijas sniegto pakalpojumu ekonomisko vērtību. Mantisko tiesību pārvaldījuma sabiedrības informē attiecīgo izmantotāju par minēto tarifu noteikšanai izmantotajiem kritērijiem.

[..]"

Pamatlietas un prejudiciālais jautājums

7 *SABAM* ir komercsabiedrība, kuras mērķis ir peļņas gūšana un kurai, ņemot vērā tās vienīgās autortiesību kolektīvās pārvaldīšanas organizācijas statusu Beļģijā, šajā teritorijā ir faktisks monopols maksu, kas maksājamas kā autortiesību atlīdzība par muzikālo darbu reproducēšanu un publiskošanu, saņemšanas un sadales tirgū.

8 *Weareone.World* un *Wecandance* organizē ikgadējos festivālus *Tomorrowland* un *Wecandance* attiecīgi kopš 2005. un 2013. gada. Dažādo šo pasākumu norišu laikā tika izmantoti ar autortiesībām aizsargāti muzikāli darbi, kuru pārvaldību nodrošina *SABAM*.

9 Saskaņā ar iesniedzējtiesas lēmumu maksas apmērs, ko *SABAM* pieprasa no šiem festivālu rīkotājiem, tiek noteikts, pamatojoties uz tā saukto *SABAM* "211" tarifu (turpmāk tekstā – "tarifs 211").

10 Tarifa 211 – redakcijā, kas piemērojama pamatlietās, – ir ietvertas divas dažādas skalas, kuru piemērošana notiek pēc *SABAM* brīvas izvēles. Pēdējā minētā var piemērot vai nu "minimālo tarifu", ko aprēķina, pamatojoties uz apskaņoto platību vai pieejamo sēdvietu skaitu, vai arī, kā tas ir šajā gadījumā, "pamata tarifu".

11 Pamata tarifu aprēķina, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no biļešu pārdošanas, tostarp uz to biļešu vērtību, kas izsniegtas kā atlīdzība sponsoriem, atskaitot rezervācijas izmaksas, pievienotās vērtības nodokli (PVN) un iespējamos pašvaldības nodokļus, vai – alternatīvi – pamatojoties uz mākslinieciskо budžetu, proti, summām, kas nodotas mākslinieku rīcībā, lai izpildītu savu programmu, ja šis mākslinieciskā budžeta kopējais apmērs pārsniedz bruto ieņēmumus no biļešu pārdošanas. Šis pamata tarifs ietver astoņas dažādas ienākumu daļas, kurām tiek piemērota degresīvā maksas likme.

12 Festivālu organizators var saņemt atlaides par minēto pamata tarifu, ņemot vērā to muzikālo darbu proporciju, kuri iegūti no *SABAM* repertuāra un kuri faktiski tiek izpildīti pasākuma laikā. Tādējādi, ja organizators noteiktā termiņā ir nosūtījis *SABAM* pasākuma laikā izpildīto darbu sarakstu, minētajam

organizatoram ir iespēja saņemt pamata tarifam piemērotu samazinājumu šādi: ja mazāk nekā 1/3 izpildīto muzikālo darbu ir no *SABAM* repertuāra, tā piemēro 1/3 no pamata tarifa; ja mazāk nekā 2/3 izpildīto muzikālo darbu ir no šī repertuāra, *SABAM* piemēro 2/3 no pamata tarifa; visbeidzot, ja vismaz 2/3 izpildīto muzikālo darbu ir no šī minētā repertuāra, *SABAM* piemēro pamata tarifu pilnā apmērā (turpmāk tekstā – "1/3–2/3 kritērijs").

13 Ar 2017. gada 13. aprīļa un 5. maija procesuālajiem rakstiem *SABAM* iesniedzējtiesā cēla prasības pret *Weareone.World*, no vienas puses, un *Wecandance*, no otras puses, lai pēdējām minētajām tiktu piespriests samaksāt *SABAM* summas, kuras atbilst maksai saskaņā ar autortiesībām, kas šiem festivālu organizatoriem būtu jāmaksā, piemērojot tarifā 211 paredzēto pamata tarifu, attiecīgi par festivāla *Tomorrowland* norisēm 2014., 2015. un 2016. gadā un festivāla *Wecandance* norisēm no 2013. līdz 2016. gadam.

14 Iesniedzējtiesā *Weareone.World* un *Wecandance* apstrīdēja tarifa 211 likumību, pamatojoties uz to, ka maksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz šo tarifu, neatbilst *SABAM* sniegto pakalpojumu ekonomiskajai vērtībai, pārkāpjot LESD 102. pantu.

15 It īpaši šie festivālu organizētāji apgalvoja, pirmkārt, ka 1/3–2/3 kritērijs nav pietiekami precīzs. Šajā ziņā esot iespējams, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas, precīzāk identificēt muzikālos darbus, kuru izcelsme ir no *SABAM* repertuāra un kuri tiek faktiski izpildīti, kā arī to ilgumu.

16 Otrkārt, festivālu organizatori pārmet *SABAM*, ka tā ir aprēķinājusi pamata tarifu, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no biļešu pārdošanas vai pamatojoties uz mākslinieciskо budžetu, tomēr neļaujot tiem no šiem bruto ieņēmumiem atskaitīt visus izdevumus, kuri veikti šo festivālu organizēšanai un kuriem nav nekāda sakara ar šajos pasākumos izpildītajiem muzikālajiem darbiem.

17 Šajā kontekstā šie organizētāji norāda, ka ieņēmumi no biļešu pārdošanas nav saistīti ar *SABAM* sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību, jo *SABAM* par to pašu darbu no tās repertuāra izmantošanu var pieprasīt lielāku atlīdzību par pasākumiem, kuru ieejas maksa ir lielāka. Festivālu apmeklētāju gatavība maksāt šādu augstāku ieejas maksu izrietot no tādiem no *SABAM* pakalpojumiem neatkarīgiem faktoriem kā organizatoru centieni padarīt festivālu par "pilnvērtīgu piedzīvojumu", piedāvātā infrastruktūra vai arī izpildītāju kvalitāte.

18 Iesniedzējtiesa norāda, ka rodas jautājums par to, vai *SABAM* piemērotie tarifi ir saderīgi ar LESD 102. pantu, kā arī ar Direktīvas 2014/26 16. pantu. It īpaši tā jautā, ar kādu precizitāti ir jānorāda tarifi, ko noteikusi dominējošā stāvoklī esoša organizācija, lai to nevarētu uzskatīt par tādu, kas ļaunprātīgi izmanto šādu dominējošo stāvokli netaisnīgas tarifu noteikšanas dēļ.

19 Šādos apstākļos *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpenes Uzņēmējdarbības lietu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai LESD 102. pants, attiecīgā gadījumā lasot to kopsakarā ar [..] Direktīvas [2014/26] 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dominējošais stāvoklis tiek ļaunprātīgi izmantots, ja autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kurai dalībvalstī ir faktisks monopols, saistībā ar tiesībām uz muzikālu darbu publiskošanu mūzikas pasākumu organizatoriem piemēro atlīdzības modeli, kurš tostarp ir balstīts uz apgrozījumu un:

1) kura pamatā ir pakāpēs iedalīts paušāls tarifs, nevis tarifs, kurā (izmantojot modernus tehniskos palīglīdzekļus) tiek ņemta vērā precīza kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pārvaldītā repertuāra daļa no pasākumā atskaņotās mūzikas;

2) saskaņā ar kuru licencēšanas atlīdzība ir atkarīga arī no ārējiem faktoriem, tostarp ieejas maksas, ēdienu un dzērienu cenas, izpildītājmāksliniekiem paredzētā budžeta un citu elementu, piemēram, dekorāciju, budžeta?"

Par prejudiciālo jautājumu

20 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātajā sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūrā Tiesas pienākums ir sniegt valsts tiesai noderīgu atbildi, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedumi, 2019. gada 18. decembris, *IT Development*, C-666/18, EU:C:2019:1099, 26. punkts, un 2019. gada 19. decembris, *Nederlands Uitgeversverbond et Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

21 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka, lai gan iesniedzējtiesa aicina Tiesu lemt par LESD 102. panta, attiecīgā gadījumā lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/26 16. pantu, interpretāciju, no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šīs tiesas jautājums ir konkrēti par to, kā interpretēt jēdzienu "dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana", kas nav tieši minēts nedz šajā 16. pantā, nedz kādā citā šīs direktīvas tiesību normā, jo šīs direktīvas mērķis saskaņā ar tās 8. apsvērumu ir koordinēt valsts tiesību normas par mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju īstenotā autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pieejamību, par to pārvaldības kārtību, kā arī par to uzraudzības sistēmu. Šādos apstākļos iesniedzējtiesas jautājums ir jāizskata, balstoties vienīgi uz LESD 102. pantu, tomēr ņemot vērā, ka minētā 16. panta 2. punkta otrajā daļā ir ietverti atbilstošie kritēriji, lai novērtētu, vai šāda organizācija, iekasējot par autortiesībām maksājamo maksu, nosaka negodīgus tarifus.

22 Tāpat ir jānorāda, ka šī jautājuma otrajā daļā iesniedzējtiesa īpaši jautā Tiesai par tarifā 211 noteikto saikni, no vienas puses, starp pieprasītajām maksām un, no otras puses, "ārējiem elementiem", tādiem kā ieejas cena, patēriņa preču cena, mākslinieciskais budžets izpildītājiem, kā arī citi budžeta posteņi, piemēram, dekorācijas.

23 Tomēr, kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, pamatlietā aplūkotās maksas tika aprēķinātas, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no biļešu pārdošanas, nevis pamatojoties uz organizatoru mākslinieciskо budžetu. Turklāt jautājums par to, vai izmaksas, kas organizatoriem radušās, it īpaši attiecībā uz dekorācijām, pretēji tarifā 211 paredzētajam būtu jāvar atskaitīt no bruto ieņēmumiem, kas gūti no ieejas biļešu pārdošanas, lai aprēķinātu maksājamās maksas, ir konkrēti uzdotā jautājuma priekšmets.

24 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 102. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāv dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana šī panta izpratnē, ja kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība, kurai dalībvalstī ir faktiskais monopols, prasa, lai mūzikas pasākumu organizatori maksātu atlīdzību par tiesībām publiskot muzikālos darbus atbilstoši skalai, saskaņā ar kuru, no vienas puses, maksājamās maksas saistībā ar autortiesībām tiek aprēķinātas, pamatojoties uz tarifu, kas piemērojams bruto ienākumiem no ieejas biļešu pārdošanas, turklāt no šiem ienākumiem nav iespējams atskaitīt visus izdevumus, kuri saistīti ar festivāla organizēšanu un kuriem nav nekādas saiknes ar tajā izpildītajiem muzikālajiem darbiem, un, no otras puses, tiek izmantota pakāpēs iedalīta paušāla sistēma, lai no šo darbu vidus noteiktu tos, kas ir iegūti no šīs pārvaldības sabiedrības repertuāra.

25 Saskaņā ar LESD 102. panta pirmo daļu vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kam ir dominējošs stāvoklis iekšējā tirgū vai būtiskā tā daļā, šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta kā nesaderīga ar iekšējo tirgu un tiktāl, cik tā var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm. Kā tas izriet no šī panta otrās daļas a) punkta, dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma uzspiesti netaisnīgi tirdzniecības nosacījumi nozīmē šī stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

26 Vispirms ir jāatgādina, ka tāda kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība kā *SABAM* ir uzņēmums, kuram ir piemērojams LESD 102. pants (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 80. punkts).

27 Proti, tā kā šādai kolektīvā pārvaldījuma sabiedrībai ir monopols dalībvalsts teritorijā pārvaldīt kādas kategorijas aizsargātu darbu autortiesības, ir jāuzskata, ka tai ir dominējošs stāvoklis būtiskā iekšējā tirgus daļā šī panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Attiecībā uz kolektīvā pārvaldījuma sabiedrību pieprasīto maksu Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka šādu uzņēmumu rīcība var būt ļaunprātīga izmantošana un līdz ar to uz to var attiekties LESD 102. pantā paredzētais aizliegums, ja, nosakot maksas apmēru, šādas sabiedrības piemēro pārmērīgu cenu bez pamatotas saiknes ar šo sabiedrību sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību, kas izpaužas kā ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu visa repertuāra, kuru minētā sabiedrība pārvalda, nodošana lietotāju rīcībā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra; 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 88. punkts, kā arī 2017. gada 14. septembris, Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība, C-177/16, EU:C:2017:689, 35. punkts).

29 Valsts tiesai ir jānosaka iespējamais šādu maksu pārmērīgais raksturs konkrētā tajā izskatāmā gadījuma gaismā un ņemot vērā visus lietas apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 9. aprīlis, *Basset*, 402/85, EU:C:1987:197, 19 punkts, un 1989. gada 13. jūlijs, *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 32. punkts).

30 Veicot šo noteikšanu, tai it īpaši ir jāņem vērā autortiesību īpašais raksturs, kā arī jāmeklē pienācīgs līdzsvars starp muzikālo darbu, kas aizsargāti ar autortiesībām, autoru interesēm saņemt atlīdzību par šo darbu izmantošanu un lietotāju interesēm izmantot minētos darbus ar saprātīgiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 30. un 31. punkts). Lai pārbaudītu, vai kolektīvās pārvaldības sabiedrības noteikto tarifu līmenis ir taisnīgs gan no autoru tiesību uz atbilstīgu atlīdzību viedokļa, gan no lietotāju leģitīmajām interesēm, it īpaši ir jāņem vērā ne tikai kolektīvās pārvaldīšanas pakalpojuma kā tāda ekonomiskā vērtība, bet arī darbu izmantošanas raksturs un apmērs, kā arī ekonomiskā vērtība, ko rada šī izmantošana.

31 Šajā ziņā, lai gan Tiesa ir atgādinājusi, ka ir jāizvērtē, vai starp faktiski segtajām izmaksām un faktiski prasīto cenu ir pārlieka nesamērība, un – gadījumā, ja tā ir, – jāpārbauda, vai tiek uzspiesta cena, kas ir netaisnīga vai nu pati par sevi, vai salīdzinājumā ar konkurējošajiem pakalpojumiem, tā arī ir norādījusi, ka cenas iespējamo pārmērīgumu ir iespējams noteikt, izmantojot arī citas metodes (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība, C-177/16, EU:C:2017:689, 36. un 37. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

32 It īpaši attiecībā uz kolektīvo pārvaldības sabiedrību noteiktajām maksām ar šīm metodēm, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 33. punktā, it īpaši var salīdzināt cenu, kuras taisnīgais raksturs tiek apstrīdēts, un atsauces indeksus, piemēram, cenas, kuras dominējošais uzņēmums pagātnē ir piemērojis par tiem pašiem pakalpojumiem tajā pašā konkrētajā tirgū, cenas, kuras šāds uzņēmums piemēro par citiem pakalpojumiem vai attiecībā uz dažādām klientu kategorijām, vai arī citu uzņēmumu piemērotās cenas par tiem pašiem pakalpojumiem vai līdzīgiem pakalpojumiem citos valsts tirgos, ciktāl šis salīdzinājums tiek veikts uz viendabīga pamata (šajā nozīmē, it īpaši attiecībā uz šo pēdējo minēto salīdzinājuma pamatu, skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība, C-177/16, EU:C:2017:689, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus.

34 Pirmām kārtām, tā vēlas noskaidrot, vai par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu LESD 102. panta izpratnē ir uzskatāms tas, ka kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība mūzikas pasākumu organizatoriem piemēro skalu, kurā saskaņā ar autortiesībām maksājamās maksas tiek aprēķinātas,

pamatojoties uz bruto ieņēmumiem, kas gūti no ieejas biļešu pārdošanas, piemērojamo tarifu, turklāt no šiem ieņēmumiem nevar tikt atskaitītas visas ar festivāla organizēšanu saistītās izmaksas, kurām nav saiknes ar tajos izpildītajiem muzikālajiem darbiem.

35 Šajā tiesā *Weareone.World* un *Wecandance*, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 17. punktā, faktiski norādīja, pirmkārt, ka ieņēmumiem no biļešu pārdošanas nav nekādas saiknes ar *SABAM* sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību, jo šī pēdējā minētā par to pašu sava repertuāra darbu izmantošanu var pieprasīt lielāku atlīdzību saistībā ar pasākumiem, kuru ieejas maksa ir lielāka.

36 Otrkārt, festivālu bruto ieņēmumu līmenis, kāds tiek aplūkots pamatlietā, izrietot no organizatoru centieniem padarīt šo festivālu par "pilnvērtīgu piedzīvojumu", piedāvātās infrastruktūras vai izpildītāju kvalitātes. Tomēr šiem elementiem, kurus *SABAM* atteicās atskaitīt no bruto ieņēmumu summas, lai aprēķinātu festivālu organizatoru maksājamās maksas, neesot nekāda saiknes ar tās sniegto ekonomisko pakalpojumu.

37 Šajā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība var pārkāpt LESD 102. pantu, nosakot festivālu organizētājiem tādu maksu skalu, kuras aprēķinātas, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no ieejas biļešu pārdošanas, ir jānorāda, ka Tiesa saistībā ar maksām, kuras tiek iekasētas kā autortiesību atlīdzība par ierakstītu muzikālu darbu publisku izpildīšanu diskotēkās un kuru summa ir aprēķināta, pamatojoties uz šo diskotēku bruto apgrozījumu, jau ir uzskatījusi, ka šādas maksas ir jāuzskata par ierastu autortiesību izmantošanu un ka to iekasēšana pati ar sevi nav ļaunprātīga rīcība LESD 102. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 9. aprīlis, *Basset*, 402/85, EU:C:1987:197, 15., 18., 20. un 21. punkts, kā arī 1989. gada 13. jūlijs, *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 45. punkts).

38 Tiesa attiecībā uz to maksu iekasēšanu, kuras atbilst noteiktai daļai no televīzijas sabiedrību ieņēmumiem, kas gūti no plašai sabiedrībai paredzētu raidījumu pārraidīšanas, reklāmas vai abonementiem, arī ir nospriedusi, ka, ciktāl šādas maksas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz televīzijas sabiedrību ieņēmumiem, tām principā ir saprātīga saikne ar kolektīvās pārvaldības sabiedrības sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 34. un 37. punkts).

39 Šāda judikatūra, no kuras izriet, ka kolektīvās pārvaldības sabiedrības maksas skala, kuras pamatā ir mūzikas pasākumu rezultātā gūto ienākumu procentuālā daļa, ir jāuzskata par parastu autortiesību izmantošanu un tai principā ir pamatota saikne ar šīs sabiedrības sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību, ir attiecināma uz tādu maksas skalu kā pamatlietā aplūkotā, kas tiek aprēķināta, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem, kuri gūti no kāda festivāla ieejas biļešu pārdošanas, kā rezultātā kolektīvā pārvaldījuma sabiedrības noteiktā skala pati par sevi nav ļaunprātīga izmantošana LESD 102. panta izpratnē.

40 Proti, nosakot šādu skalu, *SABAM* no konkurences tiesību viedokļa tiecas sasniegt leģitīmu mērķi, proti, aizsargāt tās biedru tiesības un intereses attiecībā pret to muzikālo darbu lietotājiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1989. gada 13. jūlijs, *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 31. punkts).

41 Turklāt atbilstoši šādai skalai saņemtās maksas ir atlīdzība, kas maksājama par šo muzikālo darbu publiskošanu. Taču šī atlīdzība ir jāanalizē, ņemot vērā šīs izmantošanas tirgus vērtību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 36. punkts), kura it īpaši ir atkarīga no to personu skaita, kurām ir adresēti aizsargātie darbi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* u.c., C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 109. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), un muzikālo darbu izmantošanas nozīmīguma attiecīgajā pasākumā.

42 Otrkārt, attiecībā uz organizatoru centieniem padarīt šos festivālus par "pilnvērtīgu piedzīvojumu", piedāvāto infrastruktūru vai arī izpildītāju kvalitāti nevar izslēgt, kā to apgalvo *Weareone.World* un *Wecandance*, ka šādi ieguldījumi var ietekmēt ieejas maksu, ko var prasīt, un līdz ar to maksas līmeni, ko leģitīmi var pieprasīt *SABAM*.

43 Tomēr šis apstāklis nevar atspēkot secinājumu, kas izriet no šī sprieduma 39. punktā atgādinātās judikatūras.

44 Proti, pirmkārt, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 63. un 68. punktā, šī judikatūra ir pasludināta attiecībā uz maksu skalām, kuras kolektīvās pārvaldības sabiedrības ir noteikušas lietotājiem, pamatojoties uz viņu bruto apgrozījumu, neatskaitot visus ar viņu sniegtajiem pakalpojumiem saistītos izdevumus, turklāt neatkarīgi no tā, ka šis apgrozījums var lielā mērā būt atkarīgs no apstākļiem, kam nav saiknes ar aizsargāto muzikālo darbu izmantošanu. Tādējādi tādi apstākļi kā šī sprieduma 42. punktā minētie paši par sevi neliedz aprēķināt kolektīvās pārvaldības sabiedrībai maksājamo maksu, pamatojoties uz šādu skalu, ciktāl pēdējā minētajā tiek ņemti vērā visi atbilstošie apstākļi, it īpaši tie, kas norādīti šī sprieduma 41. punktā minētajā judikatūrā.

45 Otrkārt, starp minētajiem faktoriem var būt īpaši grūti objektīvi noteikt konkrētus elementus, kuriem nav saistības ar izpildītajiem muzikālajiem darbiem un līdz ar to ar kolektīvās pārvaldības sabiedrības pakalpojumiem, vai arī tādā pašā veidā aprēķināt to tirgus vērtību, kā arī to ietekmi uz ieņēmumiem no biļešu pārdošanas uz attiecīgajiem festivāliem.

46 Turklāt, ja kolektīvā pārvaldījuma sabiedrībai tiktu noteikts pienākums visos gadījumos ņemt vērā šādus īpaši neviendabīgus un subjektīvus elementus, nosakot atlīdzības par aizsargāto muzikālo darbu izmantošanu skalu, un veikt to konkrētu pārbaudi, jo pretējā gadījumā šī skala, iespējams, tiktu kvalificēta kā ļaunprātīga izmantošana LESD 102. panta izpratnē, varētu nesamērīgi palielināt ar līgumu pārvaldību un ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu izmantošanas uzraudzību saistītās izmaksas.

47 No tā izriet, ka tādas skalas noteikšana, ko veic kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība, kurā saistībā ar autortiesībām maksājamā maksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz tarifu, kas ir balstīts uz bruto ieņēmumiem no ieejas biļešu pārdošanas, turklāt no šiem ieņēmumiem nav iespējams atskaitīt visus ar šādu pasākumu organizēšanu saistītos izdevumus, pati par sevi nav ļaunprātīga rīcība LESD 102. panta izpratnē.

48 Neraugoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 28. un 29. punktā, tas, ka kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība ir noteikusi tādu maksu skalu, kuras pamatā ir bruto ieņēmumi no ieejas biļešu pārdošanas, var ietilpt minētajā pantā paredzētajā aizliegumā, ja, piemērojot šo skalu, faktiski noteiktās maksas apmēram nav saprātīgas saiknes ar sniegtā pakalpojuma ekonomisko vērtību, un tas valsts tiesai ir jānosaka konkrētā tajā izskatāmā gadījuma gaismā un ņemot vērā visus lietas apstākļus, tostarp noteiktās maksas likmi un ieņēmumu kopumu, uz kuru pamatojoties šī likme ir aprēķināta.

49 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu LESD 102. panta izpratnē ir uzskatāms tas, ka kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība mūzikas pasākumu organizatoriem piemēro maksu, kas ir balstīta uz skalu, kurā tiek izmantota tāda pakāpēs iedalīta paušāla sistēma, kāda ir paredzēta 1/3–2/3 kritērijā, lai noteiktu to daļu no izpildītajiem darbiem, kas izriet no šīs pārvaldības sabiedrības repertuāra.

50 Kā Tiesai jau ir bijusi iespēja uzsvērt, kolektīvā pārvaldījuma sabiedrības piemērotajās maksās tiek ņemts vērā faktiski izmantotais ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu daudzums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 39. punkts, kā arī 2009. gada 16. jūlijs, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland*/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 143. punkts).

51 Šajā ziņā šajā gadījumā ir jākonstatē, ka tarifā 211 zināmā mērā ir ņemts vērā to ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu daudzums, kuri ir faktiski izpildīti, jo, kā atgādināts šī sprieduma 12. punktā, 1/3–2/3 kritērijs festivāla organizētājam ļauj saņemt vienotas likmes pamata tarifa samazinājumu atkarībā no to muzikālo darbu proporcijas, kuri iegūti no *SABAM* repertuāra un kuri faktiski tiek izpildīti attiecīgajā pasākumā.

52 Pēc šī precizējuma no Tiesas judikatūras izriet arī, ka tādas maksu skalas piemērošanai, kurā ir ņemts vērā faktiski izpildīto muzikālo darbu daudzums, var būt ļaunprātīgas izmantošanas raksturs, ja pastāv alternatīva metode, ar kuru var precīzāk identificēt un aprēķināt šo izmantoto darbu daudzumu, un ja šī metode ir piemērota, lai īstenotu autoru, komponistu un mūzikas izdevēju interešu aizsardzības leģitīmo mērķi, turklāt nesamērīgi nepaaugstinot līgumu izpildes pārvaldīšanas un ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu izmantošanas pārraudzības izmaksas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 40. punkts).

53 Taču šķiet, ka ar 1/3–2/3 kritēriju tikai ļoti neprecīzi tiek ņemts vērā to faktiski izpildīto muzikālo darbu daudzums, kuri iegūti no *SABAM* repertuāra. Proti, kā norādījušas *Wecandance*, *Weareone.World* un Eiropas Komisija, šī kritērija sekas ir tādas, ka *SABAM* gūst gandrīz sistemātiskus ienākumus, kas var būt ievērojami lielāki par ienākumiem, kuri atbilst šādam daudzumam.

54 *SABAM* šajā ziņā norāda, ka pašreizējā identifikācijas tehnoloģija ir ļoti dārga un papildu pārvaldības izmaksas izrietētu no tās pienākuma maksājumu iekasēšanas posmā precīzāk identificēt tās repertuāra daļu, ko izmanto organizators.

55 Kā izriet no šī sprieduma 29. punkta, valsts tiesai tās izskatīšanā esošā konkrētā gadījuma gaismā un ņemot vērā visus lietas apstākļus, tostarp – tādā lietā kā pamatlieta – sniegto datu par attiecīgās kolektīvās sabiedrības repertuārā ietilpstošu darbu izmantošanu pieejamību un ticamību, kā arī pastāvošos tehnoloģiskos instrumentus, ir jāpārbauda, vai pastāv alternatīva metode, kas ļauj precīzāk identificēt un noteikt šīs izmantošanas daudzumu šī sprieduma 52. punktā atgādināto nosacījumu gaismā.

56 Šajā gadījumā šķiet, ka vairāki elementi apstiprina *SABAM* iespēju izmantot šādu citu metodi, tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

57 Proti, pirmkārt, ir jānorāda, ka 1/3–2/3 kritērija piemērošanai tiek prasīts precīzi noteikt no *SABAM* repertuāra izrietošo izpildīto darbu daļu, jo *SABAM* šo kritēriju, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 12. punktā, īsteno vienīgi tad, ja organizētājs tai noteiktā termiņā ir paziņojis to darbu sarakstu, kuri faktiski ir izpildīti attiecīgajā pasākumā, lai *SABAM* varētu noteikt, vai mazāk nekā viena trešdaļa vai mazāk nekā divas trešdaļas izpildīto darbu ir no tās repertuāra. Taču principā šāds saraksts ļauj vēl precīzāk noteikt izpildīto darbu daļu, kas izriet no *SABAM* repertuāra.

58 Otrkārt, *Wecandance* un *Weareone.World* ir norādījušas uz tehnisko attīstību, it īpaši muzikālās atzīšanas programmatūras attīstību, kas ļauj precīzi identificēt no *SABAM* repertuāra izpildītos darbus. Nevar izslēgt, ka šādi tehnoloģiskie instrumenti spēj precīzāk identificēt un noteikt izpildīto darbu daudzumu.

59 Visbeidzot, treškārt, *Weareone.World* ir norādījušas uz citu *SABAM* apstiprināto izpildīto darbu identificēšanas un daudzuma noteikšanas metožu esamību citās tarifa 211 versijās, piemēram, izmantojot apstiprinātu kontroles uzņēmumu vai arī uz noteiktu laiku aizstājot 1/3–2/3 kritēriju ar kritēriju, kas ļauj precīzāk ņemt vērā no tās repertuāra izpildīto muzikālo darbu daļu.

60 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka LESD 102. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu šī panta izpratnē nav uzskatāms tas, ka kolektīvās pārvaldības sabiedrība, kurai ir faktisks monopols dalībvalstī, mūzikas pasākumu organizatoriem par tiesībām publiskot muzikālos darbus piemēro skalu, kurā:

– pirmkārt, maksas, kas ir jāmaksā saskaņā ar autortiesībām, tiek aprēķinātas, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no ieejas biļešu pārdošanas piemērojamo tarifu, turklāt no šiem ieņēmumiem nevar atskaitīt visas izmaksas, kuras saistītas ar festivāla organizēšanu un kurām nav nekādas saiknes ar tajā izpildītajiem muzikālajiem darbiem, ciktāl, ņemot vērā visus atbilstošos lietas apstākļus, maksas, ko faktiski noteikusi kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība, piemērojot šo skalu, nav pārmērīgas, ievērojot it īpaši darbu izmantošanas raksturu un apmēru, šīs izmantošanas radīto ekonomisko vērtību un šīs pārvaldības sabiedrības pakalpojumu ekonomisko vērtību, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai, un

– otrkārt, tiek izmantota pakāpēs iedalīta paušāla sistēma, lai starp izpildītajiem muzikālajiem darbiem noteiktu to daļu, kas iegūta no šīs pārvaldības sabiedrības repertuāra, ar nosacījumu, ka nav citas metodes, kas ļautu precīzāk identificēt un noteikt šo darbu izmantošanas daudzumu un ar ko varētu sasniegt to pašu leģitīmo mērķi, proti, autoru, komponistu un mūzikas izdevēju interešu aizsardzību, turklāt nesamērīgi nepaaugstinot līgumu izpildes pārvaldīšanas un ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu izmantošanas pārraudzības izmaksas; valsts tiesai tas ir jāpārbauda konkrētā tajā izskatāmā gadījuma gaismā un ņemot vērā visus lietas apstākļus, tostarp sniegto datu pieejamību un ticamību, kā arī pastāvošos tehnoloģiskos instrumentus.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

LESD 102. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu šī panta izpratnē nav uzskatāms tas, ka kolektīvās pārvaldības sabiedrība, kurai ir faktisks monopols dalībvalstī, mūzikas pasākumu organizatoriem par tiesībām publiskot muzikālos darbus piemēro skalu, kurā:

– **pirmkārt, maksas, kas ir jāmaksā saskaņā ar autortiesībām, tiek aprēķinātas, pamatojoties uz bruto ieņēmumiem no ieejas biļešu pārdošanas piemērojamo tarifu, turklāt no šiem ieņēmumiem nevar atskaitīt visas izmaksas, kuras saistītas ar festivāla organizēšanu un kurām nav nekādas saiknes ar tajā izpildītajiem muzikālajiem darbiem, ciktāl, ņemot vērā visus atbilstošos lietas apstākļus, maksas, ko faktiski noteikusi kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība, piemērojot šo skalu, nav pārmērīgas, ievērojot it īpaši darbu izmantošanas raksturu un apmēru, šīs izmantošanas radīto ekonomisko vērtību un šīs pārvaldības sabiedrības pakalpojumu ekonomisko vērtību, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai, un**

– **otrkārt, tiek izmantota pakāpēs iedalīta paušāla sistēma, lai starp izpildītajiem muzikālajiem darbiem noteiktu to daļu, kas iegūta no šīs pārvaldības sabiedrības repertuāra, ar nosacījumu, ka nav citas metodes, kas ļautu precīzāk identificēt un noteikt šo darbu izmantošanas daudzumu un ar ko varētu sasniegt to pašu leģitīmo mērķi, proti, autoru, komponistu un mūzikas izdevēju interešu aizsardzību, turklāt nesamērīgi nepaaugstinot līgumu izpildes pārvaldīšanas un ar autortiesībām aizsargāto muzikālo darbu izmantošanas**

pārraudzības izmaksas; valsts tiesai tas ir jāpārbauda konkrētā tajā izskatāmā gadījuma gaismā un ņemot vērā visus lietas apstākļus, tostarp sniegto datu pieejamību un ticamību, kā arī pastāvošos tehnoloģiskos instrumentus.

[Paraksti]